

Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda Değişiklik

10 TEMMUZ 2024

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nda ("TSHK") 9 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmek üzere değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle temel olarak, Türkiye'nin de taraf olduğu Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ("Chicago Konvansiyonu") ve Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) standartları uyarınca halihazırda uygulanmakta olan kuralların TSHK kapsamında da açıkça düzenlenmesi ve mevzuatın uygulama ile yeknesak hale getirilmesi amaçlanmıştır.

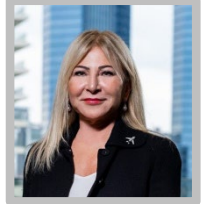
Yabancı ticari hava işletmeleri de SHGM denetimine tabi

Her ne kadar uygulamada, Türk hava sahası içerisinde sivil havacılık faaliyetlerinde bulunan her türlü işletme Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün ("SHGM") denetim ve incelemesine tabi olsa da TSHK'nın 27. maddesinin lafzı SHGM'nin yetkilerini "Türk sivil hava araçları ile faaliyette bulunan işletmelerle" sınırliyordu.

Yapılan değişiklikle, mevcut uygulamayı yansıtacak şekilde, yabancı ticari hava işletmelerinin de ülkemizde gerçekleştirdiği sivil havacılık faaliyetleri çerçevesinde SHGM'nin düzenlemeleri, talimatları, denetimi ve incelemesine tabi olduğu TSHK'da açıkça düzenlenmiştir.

Ayrıca ICAO standartlarına uyum amacıyla SHGM'nin, yapacağı denetim ve incelemeye sınırlı olmak üzere, "her türlü tesis ve ürüne" erişim yetkisi olduğu da maddede açıkça belirtilmiştir.

Son olarak, SHGM'nin yapacağı denetimler neticesinde tespit edeceği aykırılıklar bakımından faaliyetleri durdurmaya ek olarak, uygunsuzlukların düzeltilmesini istemeye ve/veya mevzuatta belirtilen gerekliliklerin uygulanmasını istemeye de yetkili olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Serap Zuvın
Ortak

Simge Esendal
Avukat

Ege İrem Yenmez
Avukat

Uluslararası havalimanları için sertifikalandırma şartı

TSHK'nın 35. maddesi, uluslararası hava trafiğine açılacak havalimanlarının sahip olması gereken özellikleri düzenlemekte yeterli değildi. Yapılan değişiklikle, Chicago Konvansiyonu kapsamındaki mevcut uygulamayı yansıtacak şekilde, söz konusu havalimanlarının "SHGM tarafından belirlenen standartlara uygun olması" ve "SHGM tarafından sertifikalandırılması" gereği madde metnine eklenmiştir.

Havacılık güvenliğine ilişkin tedbirler sıkılaştırıldı

Havacılık güvenliğini düzenleyen TSHK'nın 40. maddesi de Chicago Konvansiyonu ve ICAO düzenlemelerinin gerektirdiği güvenlik standartlarını yansıtacak şekilde değiştirilmiştir. Bu kapsamda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun adli aramaya ilişkin düzenlemeleri saklı kalmak üzere, tüm yolcuların havalimanlarına ve hava araçlarına girişte teknik cihazlarla ve gerekmesi halinde elle aranabileceği düzenleme altına alınmıştır. Elle aranmayı kabul etmeyen yolcuların ise havalimanlarına ve hava aracına kabul edilmeyeceği ve tespit edilen yasaklı nesnelerin güvenlik görevlileri tarafından alıkonulabileceği açıkça düzenlenmiştir.

Öte yandan havalimanlarındaki güvenlik hizmetlerinin özel güvenlik görevlileri tarafından yerine getirilebileceği de açıkça düzenlenmiştir.

Son olarak, havalimanlarının güvenlik açısından hassas yerler olması sebebiyle, sivil havacılık güvenliği alanında çalışacak belirli görev ve yetkilere sahip kişiler için çalışmaya uygunluğunun değerlendirilebilmesi adına güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılması zorunlu hale getirilmiştir.

Mevzuatın ihlali halinde uygulanacak idari para cezalarında artış

TSHK'da yer alan düzenlemeleri ihlal eden gerçek veya tüzel kişiler hakkında uygulanacak idari para cezalarının miktarı yeniden değerlendirilerek oranları dikkate alınarak güncellenmiş, ayrıca ceza aralığı genişletilerek üst sınır yükseltilmiştir. Söz konusu değişiklikle idari para cezalarının daha etkin, caydırıcı ve orantılı olarak belirlenebilmesi amaçlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı sonrası insansız hava araçları hakkında detaylı düzenlemeler

TSHK'nın 144. maddesi SHGM tarafından tutulan sisteme kayıt zorunluluğu bulunan insansız hava araçlarını ("İHA") ve bu yükümlülüğün ihlali halinde uygulanacak idari para cezası tutarını düzenlemekle birlikte SHGM'nin İHA kullanımına veya işletilmesine ilişkin düzenleme yetkisine sahip olduğu diğer alanları açıkça belirlememekteydi. Bu alanların neler olduğu kanunda açıkça düzenlenmeden SHGM tarafından İHA ile ilgili yapılacak "diğer" düzenlemelere aykırılık halinde idari para cezası uygulanmasını öngören TSHK'nın 144(4). maddesi Anayasa Mahkemesi'nin 30 Kasım 2023 tarihli kararıyla iptal edilmişti.

TSHK'nın 144. maddesinde yapılan değişiklikle, Anayasa Mahkemesi'nin iptal gerekçesi göz önünde bulundurularak, SHGM'nin İHA ile ilgili düzenleme yapabileceği alanlar tahdidi olarak düzenlenmiştir. Buna göre SHGM, Türk hava sahasında işletilecek veya kullanılacak sivil İHA sistemlerinin ithali, satışı, ruhsatlandırılması, uçuşa elverişliliğin sertifikalandırılması, kayıt ve tescili, İHA sistemlerini kullanacak kişilerin sahip olması gereken nitelikler ile uçuş izinlerinin verilmesine ve hava trafik hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemekle yetkili kılınmıştır.

144. maddenin devamında yukarıda belirtilen alanlarda yapılacak düzenlemelerin ihlal edilmesi halinde hangi idare tarafından ne oranda idari para cezası uygulanacağı düzenlenmiştir. Ayrıca 144. madde metninde halihazırda düzenlenmekte olan idari para cezalarının tutarı artırılmıştır.

Havalimanları ve çevresindeki yapılaşma sınırlamalarının kapsamı genişletildi

TSHK'nın 47. maddesinde düzenlenen, havalimanları çevresindeki yapılaşma sınırlamalarının kapsamı "yaban hayatının oluşmasına veya gelişmesine sebebiyet vererek havacılık emniyetini tehlikeye sokacağı değerlendirilen tesisleri" de içerecek şekilde genişletilmiştir. Bu çerçevedeki tehlike değerlendirme çalışmalarının yapılması için havalimanı işletmecileri görevlendirilmiştir. Söz konusu çalışmalar SHGM tarafından değerlendirildikten sonra uçuş emniyetini tehlikeye düşürebilecek hususların bulunduğu karar verilmesi halinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı söz konusu tesislerin kaldırılması veya tehlikenin bertaraf edilmesini sağlamak amacıyla ilgili faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması dahil gerekli işlemleri yapmaya yetkili kılınmıştır.

Devlet ormanlarında yapılacak havalimanı projeleri kapsamındaki tesislere izin bedeli uygulanmayacak

TSHK'ya yeni eklenen Ek Madde 3 uyarınca devlet ormanlarında yapılacak havalimanı projeleri kapsamında havalimanı sınırları içerisinde kalan sağlık, otel, lokanta, dinî tesis, alışveriş ünitesi gibi tesisler ile akaryakıt istasyonu, kargo tesisleri, yönetim binası, terminal binası vb. tesisler için verilen izinlerden herhangi bir bedel alınmayacağı düzenlenmiştir.